

Rapport: Elevers inflytande och trygghet Vuxenutbildningarna

Gymnasie- och
vuxenutbildningsförvaltningen
Kvalitets och
utvecklingsavdelningen

Upprättad: 2023-04-10
Version:
Ansvarig: Utbildningschef

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Uppföljning av skolans uppdrag	3
1.2 Rektors ansvar	4
2 Elevers delaktighet och inflytande	4
2.1 Organisering och genomförande.....	5
2.2 Resultat och analys.....	7
2.2.1 Kommunal utbildning i svenska för invandrare.....	7
2.2.2 Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå.....	8
2.2.3 Kommunal vuxenutbildning allmänna kurser på gymnasial nivå.....	8
2.2.4 Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning i egen regi	9
2.2.5 Komvux vuxenutbildning på entreprenad	10
3 Elevers upplevelse av trygghet och studiero	11
3.1 Organisering och genomförande.....	12
3.2 Resultat och analys.....	15
3.2.1 Kommunal utbildning i svenska för invandrare.....	16
3.2.2 Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå.....	17
3.2.3 Kommunal vuxenutbildning allmänna kurser på gymnasial nivå	17
3.2.4 Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning i egen regi	18
3.2.5 Komvux vuxenutbildning på entreprenad	19
3.3 Kränkingsanmälningar	19
4 Klagomålshantering	20
5 Sammanfattande kommentarer	21
Bilaga 1	23
Bilaga 2	32

1 Inledning

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen¹ slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Undervisningen ska bidra till att elever tillägnar sig kunskaper om och förmågor att agera i ett demokratiskt samhälle, demokrati ska utövas genom delaktighet och inflytande², och elever ska ges möjlighet att utveckla förmågor för att kunna bli samhällsmedborgare, som kan agera aktivt och informerat. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero³.

1.1 Uppföljning av skolans uppdrag

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska, enligt skollagen⁴, genomföras både på huvudmannanivå och på enhetsnivå. Huvudmannen ansvarar för att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, analysera orsakerna till resultat och genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen⁵. Ansvaret följs upp i fem rapporter och två promemorior, vilka kompletteras med en kvalitetsdialog där gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (nämnden, i resterande del av rapporten) möter vuxenutbildningens rektorer.

Föreliggande rapport utgår från skollagens 4 och 5 kapitel, och fokuserar på elevernas inflytande över utbildningen, läroplanernas demokratiuppdrag samt elevernas upplevelse av trygghet. Rapporten följer upp i vilken mån eleverna ges möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande samt hur elevföreträdare ges tillfälle att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse.⁶

Vidare följer rapporten upp verksamheternas arbete med att öka tryggheten för eleverna samt möjliggöra ökad integration, delaktighet och social

¹ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

² SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 9 §

³ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 5 kap 3 §

⁴ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 3 §

⁵ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 2 kap 8 §

⁶ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 10 §

sammanhållning. Rapporten innehåller även avsnitt om kränkningar och diskriminering med utgångspunkt i skollagens 6 kapitel. Avslutningsvis följs huvudmannens klagomålshantering⁷ upp.

1.2 Rektors ansvar

I läroplanen för vuxenutbildningen⁸ beskrivs att det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för vuxenutbildning och som chef för lärarna och övrig personal i verksamheten, har rektorn ansvar för verksamhetens resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att:

- verksamhetens arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Rektor har även det övergripande ansvaret för att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan:

- har kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck,
- har kunskaper om de mänskliga rättigheterna samt
- har kunskaper om de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia.

2 Elevers delaktighet och inflytande

I detta avsnitt beskrivs vad skollagen och läroplanen för vuxenutbildningen säger om skolans demokratiuppdrag och skolornas ansvar för att säkerställa elevernas rätt till inflytande över utbildningen.

Eleverna ska, enligt skollagen⁹, ges inflytande över utbildningen, fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Vidare ska eleverna alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande

⁷ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 8 §

⁸ SKOLFS 2022:14 (2022). *Läroplan för vuxenutbildningen*.

⁹ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 9 §

över utbildningen. Elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas.

I läroplanen för vuxenutbildningen¹⁰ beskrivs att en förutsättning för att eleverna ska kunna utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat, är att utbildningens mål, innehåll och arbetsformer klargörs liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Elevernas möjlighet att utöva inflytande är en del av vuxenutbildningens demokratiuppdrag.

Vuxenutbildningen ansvarar för att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan har kunskaper om de mänskliga rättigheterna; har förutsättningar att delta i demokratiska beslutsprocesser i samhälls- och arbetsliv; samt har förmåga att kritiskt granska och bedöma det eleven ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livs- och värderingsfrågor.

I kommande avsnitt beskrivs hur den kommunala vuxenutbildningen i Malmö stad organiserar för elevernas reella inflytande över arbetsätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen och hur elevernas inflytande följs upp. Detta följs av en presentation av elevernas upplevelse.

2.1 Organisering och genomförande

Rektorerna skapar förutsättningar för eleverna att utöva inflytande genom olika elevsammanslutningar som klassråd, elevråd, yrkesråd samt studeranderåd. De sistnämnda leds av lärare med särskilt uppdrag att utveckla elevdemokratiska former. Studeranderådets frågor lyfts med rektor och lärare. Inom sfi samlas elevernas synpunkter in av lärarna som lyfter dessa i arbetslaget eller direkt med rektor.

Eleverna på Lärvox har minst ett utvecklingssamtal per termin. I samtalet får den individuella eleven möjlighet att påverka sin utbildning. Läraren ställer även frågor om undervisningen och om eleven vill förändra något. Rektor har tillsammans med resursteamet elevgenomgång en gång per termin där läraren förmedlar elevens tankar om utbildningen.

Lärarna i samtliga verksamheter skapar förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor att arbeta i demokratiska former. Läroplanens demokratiuppdrag påverkar såväl utformningen av undervisningen som hur innehållet i kurserna behandlas. Lärarna arbetar kollegialt med att utforma kurserna. Utbildningens

¹⁰ SKOLFS 2022:14 (2022). *Läroplan för vuxenutbildningen*.

mål, innehåll och arbetsformer tillgängliggörs för eleverna i Google Classroom. Arbetssätten i undervisningen fungerar som modell för hur ett demokratiskt arbetssätt kan fungera. Eleverna får möjlighet till reellt inflytande på undervisningen genom att medverka i utformningen av arbetsformer och innehåll. Eleverna kan i vissa kurser vara med om att välja examinationsform eller fördjupningsämne. Eleverna som läser distanskurser har inom många kurser möjlighet att välja tider för handledningstillfällen.

Inom Lär vux arbetar lärarna med symboler och strukturer för att eleverna ska få ett sammanhang och med hjälp av olika metoder kunna uttrycka sig. Eleverna får ge förslag på moment de skulle vilja ingick, vilka sedan delvis ligger till grund för planeringen. Lektionerna föregås av en strukturerad planering, vilken baseras på varje elevs utveckling, intressen och progression.

Uppföljning av verksamhetens demokratiuppdrag görs bland annat genom elevenkäter. Elever inom samtliga verksamheter, förutom Lär vux, svarar på en årlig enkät där de skattar sin möjlighet till inflytande över utbildningen. Inom flera verksamheter genomförs kursutvärderingar när en kurs avslutas.

Yrkesutbildningarnas elever svarar även återkommande på enkäter exempelvis tio veckor efter kursstart, i samband med arbetsplatsförlagt lärande (apl) samt vid utbildningens avslut. Utöver enkäter fångas elevers synpunkter in via samtal med lärare, elevkoordinatorer eller rektor. Synpunkter kan även lämnas via e-post och en förslagslåda för elever.

Rektor inom ett par verksamheter genomför lektionsbesök. Någon verksamhet håller även elevintervjuer i samband med att en elev gör avbrott från studierna.

Underlagen från elevenkäter, samtal och inlämnade synpunkter, används för att utveckla kurserna och verksamheten. De används även som indikatorer för att utvärdera utbildningens resultat i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Analysen ligger till grund för de utvecklingsområden verksamheterna arbetar med under året. Utifrån underlaget och fastställda utvecklingsområden planeras aktiviteter och indikatorer för det vidare förbättringsarbetet i verksamhetsplanen.

Inom verksamheten i extern regi följs elevinflytande upp via medverkan på elevrådsmöten. Elevinflytande diskuteras även med rektorsutbildad utbildningsansvarig under återkommande avtals- och dialogmöten. Utbildningsansvarig tar sedan resultatet vidare med sin personal på arbetsplatsträffar (APT) och vid lärarnas gemensamma utvecklingstid. Utvärderingen ger Komvux Malmö stöd i dialogen med utbildningsansvarig.

Inom Lärvox sker uppföljning vid varje utvecklingssamtal med eleven. Studie- och yrkesvägledarna har även individuella samtal med alla elever. Rektor gör klassrumsbesök för att följa upp utbildningen.

2.2 Resultat och analys

Elevenkäterna för Komvuxs olika verksamheter skiljer sig något åt i innehåll och utformning av frågor. Samtliga verksamheter har en fråga i elevenkäten som undersöker elevers upplevelse av sitt inflytande över hur de ska arbeta med olika kurs- eller skoluppgifter. Enkätsvaren används som en indikator på om verksamhetens arbete med elevers inflytande över tid ökat elevernas upplevelse av att de har inflytande. Resultat från tre på varandra följande år redovisas nedan för respektive verksamhet, vilket gör det möjligt att följa utvecklingen.

Lärvox genomför inte enkäter utan följer upp respektive elevs inflytande via återkommande utvecklingssamtal.

2.2.1 Kommunal utbildning i svenska för invandrare

Diagram 1 visar att andelen elever som upplever att de är med och påverkar hur de ska arbeta med olika skoluppgifter har ökat över tid inom sfi. 2021 ökade antalet med 7 procentenheter, till 48 procent, och 2022 med ytterligare 2 procentenheter, till 50 procent. Det gör sfi till den verksamhet på Komvux med högst andel elever som instämmer helt i detta påstående.

Diagram 1: På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter. N = 126 (2020), 1246 (2021), 1178 (2022)

Det låga antalet respondenter 2020 beror på att enkäten till sfi-elever i egen regi detta år enbart genomfördes i sex representativa grupper på grund av Covid-pandemin.

Det goda resultatet inom sfi kan delvis förklaras av att mycket av stoffet i undervisningen hämtas från elevernas egna erfarenheter och konkreta behov. Lärarna har regelbundna individuella samtal där varje elevs progression, mål

och behov följs upp, vilket skapar förutsättningar för ett reellt inflytande över den egna studiesituationen. De enskilda eleverna och grupperna har tät och nära kontakt med sina lärare, vilket också borgar för möjlighet till delaktighet.

2.2.2 Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå

Inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå har elevernas upplevelse av inflytande över hur man ska arbeta med uppgifterna i sin kurs ökat marginellt det senaste året, vilket synliggörs i diagram 2.

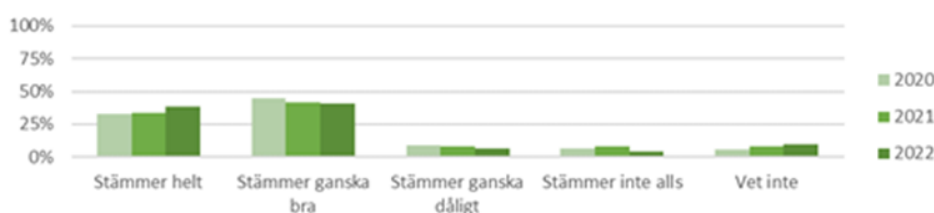

Diagram 2: På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med kursuppgifterna. N = 566 (2020), 265 (2021), 400 (2022)

Andelen elever som uppger att de helt instämmer i att de har inflytande har ökat med 5 procentenheter till 39 procent 2022. Andelen elever som har svarat att de helt eller delvis instämmer i att de har inflytande har fluktuerat över tid från 78 procent 2020 till 75 procent 2021 respektive 80 procent 2022.

Vuxenutbildningens elever bedöms vara mer nyttoinriktade än elever i andra skolformer. Eleverna deltar i enskilda kurser för att det gagnar ett syfte, vanligtvis önskad anställning. De generellt goda resultaten kring inflytande kan delvis förstås som ett kvitto på att utbildningarna lever upp till malmöbornas förväntningar. Inom den grundläggande vuxenutbildningen arbetar verksamheten med elevråd, vilket bedöms bidra såväl direkt som indirekt till den ökande andelen positiva svar. Under två av åren som svaren ovan hämtas från, 2020 och 2021, påverkades elevernas möjlighet till inflytande och delaktighet av de begränsande omständigheterna under pandemin.

2.2.3 Kommunal vuxenutbildning allmänna kurser på gymnasial nivå

Diagram 3 visar att av svarande elever som läser allmänna kurser på gymnasial nivå angav 53 procent 2022 att de helt eller delvis instämmer i att de är med och påverkar hur de ska arbeta med kursens uppgifter. Över tid har andelen elever som har valt detta alternativ varierat mellan 49 och 59 procent. 17

procent angav 2022 att de instämmer helt i påståendet, vilket är hälften av snittet för Komvux verksamheter på denna fråga. Även de sammanlagda positiva svaren är lägre än övriga delar av Komvux gällande upplevelse av inflytande. Den låga andelen kan delvis härledas till eleverna inom denna verksamhet har valt alternativet "Vet ej" i högre utsträckning än andra verksamheter. Detta gäller genomgående i alla frågor som behandlas i rapporten.

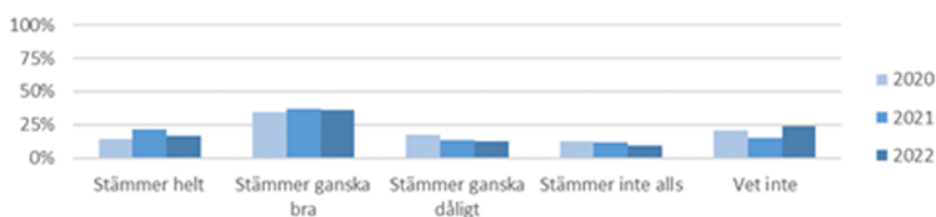

Diagram 3. På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med kursuppgifterna. N = 468 (2020), 206 (2021), 151 (2022)

Inom den gymnasiala vuxenutbildningen läser 70 procent av eleverna distanskurser. Eleverna läser vanligtvis tioveckorskurser. De tio veckorna innefattar en uppstartsvecka samt provveckor. Elevens syfte med att läsa utbildningen är att tillgodogöra sig kunskaper och få ett betyg i kursen, för att därefter kunna läsa högre studier. Det i samspel med att eleverna i hög grad har stor tillit till lärarens upplägg utifrån kursens innehåll, gör att inflytandet inte bedöms vara ett lika stort fokus för eleverna inom denna verksamhet. Majoriteten av eleverna arbetar och studerar samtidigt.

2.2.4 Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning i egen regi

Vid yrkesinriktad utbildning i kommunal regi anger 83 procent av de svarande eleverna att de helt eller delvis instämmer i att de är med och påverkar på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter. Andelen som tycker påståendet stämmer ganska bra är konstant över tid medan andelen som instämmer helt har minskat med en respektive två procentenheter per år, vilket framgår av diagram 4.

Diagram 4. På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter. N = 320 (2020), 384 (2021), 424 (2022)

Yrkesinriktad utbildning i kommunal regi är den verksamhet inom Komvux, efter sfi, med högst andel positiva respondenter när det gäller elevers upplevelse av inflytande.

Den yrkesinriktade utbildningen är upplagd över längre tid. Eleverna är indelade i klasser som läser en sammanhållen utbildning och de möter samma lärare i flera kurser. Sammantaget bidrar det till att relationer och sociala inslag får möjlighet att utvecklas. Elevernas inskolning i yrkeslivet är en del av utbildningen, vilket påverkar elevernas inflytande på sin utbildning.

2.2.5 Komvux vuxenutbildning på entreprenad

Diagram 5 visar att 72 procent av eleverna som läser en utbildning på entreprenad instämmer helt eller delvis i att de får påverka på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter. Andelen har ökat med fyra procentenheter per år sett till elever som instämmer helt.

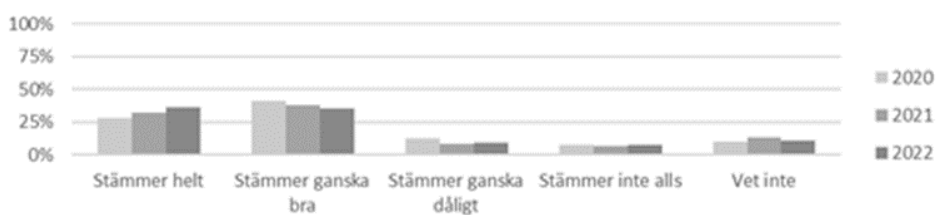

Diagram 5. På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter. N = 581 (2020), 634 (2021), 460 (2022)

Eleverna som läser Komvux på entreprenad kan delas in i två grupper av elever: de som läser allmänna kurser på gymnasial nivå och de som läser yrkesutbildning. Elever som läser allmänna kurser har en kortare utbildning, vilket påverkar deras möjlighet till och fokus på inflytande (jämför analys under 2.2.3). För elever som läser yrkesutbildningarna är studietiden längre. Liksom i utbildningen i egen regi ingår inskolning i arbetslivet.

3 Elevers upplevelse av trygghet och studiero

I detta avsnitt beskrivs vad skollagen och läroplanen för vuxenutbildningen säger om verksamheternas ansvar kring arbetet med trygghet och studiero samt förmedling och förankring av respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna i utbildningen. Avsnittet belyser även huvudmannens ansvar i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling.¹¹

Skollagen¹² tydliggör att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det i verksamheterna bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Huvudmannen ansvarar, enligt skollagen¹³, för att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas med i planen efterföljande år. Huvudmannen eller personalen får inte utsätta en elev för kränkande behandling.

Läroplanen för vuxenutbildningen¹⁴ tydliggör att ingen inom vuxenutbildningen ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Vuxenutbildningen ska kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck.

¹¹ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 5 kap 3 §

¹² SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 6 kap 7 §

¹³ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 6 kap 8 §

¹⁴ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 6 kap 9 §

Riktlinjer i läroplanen¹⁵ tydliggör att undervisningen ska se till att innehåll och upplägg präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att eleverna ges möjlighet att mötas och arbeta tillsammans oberoende av könstillhörighet. Undervisningen ska även synliggöra och ge eleverna möjligheter att diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter och val.

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.¹⁶

3.1 Organisering och genomförande

Rektorerna i vuxenutbildningens verksamheter organiserar och skapar förutsättningar på olika sätt för att motverka kränkande behandling och diskriminering, förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna samt stärka upplevelsen av trygghet och studiero.

Det utförs aktivt arbete med att göra den fysiska miljön så inkluderande och tillgänglig som möjligt oavsett funktionsvariation. En översyn har gjorts över placering av tydliga instruktioner och skyltar i de fysiska byggnaderna, och information har samlats på ett för eleverna känt ställe. Detta möjliggör tydlighet och upplevelse av trygghet för eleverna. Rektorerna skapar även förutsättningar för trygghet och lugn genom en bemannad reception. All personal vet hur de på bästa sätt kan möta elevernas olika frågor. Inom en av verksamheterna finns personal som hjälper till vid taxiresor när eleverna har det behovet.

Studieverkstaden är bemannad med personal med olika kompetenser vilka kan ge stöd att lösa uppgifter och vid behov hänvisa vidare till annan profession. Tanken bakom är att ta tag i frågor innan de eskalerar och blir stora, vilket bidrar till studiero.

Ute i de olika verksamheterna finns såväl en central som flera lokala likabehandlingsgrupper. I den centrala likabehandlingsgruppen på Kungsgatan ingår en personalrepresentant från varje verksamhet och två rektorer leder gruppen. Gruppen genomgår olika fortbildningsinsatser inom ämnet. En likabehandlingsdag genomförs årligen av den centrala likabehandlingsgruppen med syfte att förankra respekten för alla människors lika värde samt bidra till en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. Temat 2022 var respekt för allas val av kärlek. Dagen är organiserad genom olika stationer som

¹⁵ SKOLFS 2022:14 (2022). *Läroplan för vuxenutbildningen*.

¹⁶ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 1 kap

möjliggör diskussioner om olika dilemman och frågeställningar samt möten mellan elever, lärare och annan personal. Under dagen erbjuds även möjlighet att diskutera yrkesval utifrån ett bredare perspektiv som inte bygger på normer och förväntningar utifrån kön.

Inom de lokala likabehandlingsgrupperna arbetas det bland annat med planer mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och årshjul för organisering av arbetet. Information från arbetet kommuniceras vidare till eleverna på studeranderåden där eleverna får möjlighet att ge synpunkter, vilka sedan återrapporteras till likabehandlingsgrupperna. Det finns även information på elevwebbens hemsida om vart eleven kan vända sig om hen upplever sig otrygg eller illa och orättvist behandlad. På APT finns det likabehandlingsinslag för personalen.

En av verksamheterna har haft samarbete med förskoleförvaltningen vilket mynnat ut i tydliggörande av roller vid hanteringen av elevupplevd diskriminering under det arbetsplatsförlagda lärandet (apl).

På utbildningar som bedrivs i extern regi ansvarar leverantörerna för likabehandlingsarbete och annat främjande och förebyggande arbete. En elev som känner sig otrygg eller upplever sig orättvist behandlade vänder sig till platsansvarig eller rektor. De två anmälningarna om kränkande behandling som inkom 2022 är hanterade.

Rektorerna skapar förutsättningar att utveckla kompetens i det förebyggande och främjande arbetet genom olika fortbildningsinsatser. Fortbildningsinsatser har skett genom bland annat föreläsningar, litteraturstudier och handledning i arbetslagen av beteendevetare kring konflikthantering och ledarskap i klassrummet. Pedagogisk stödorganisation har genomfört föreläsningen 'fri från våld' för all personal. Det är en föreläsning utifrån Malmö Stads plan för barn- och kvinnofrid och mot våld i nära relation. Syftet med föreläsningen har varit att stärka personalens kompetens att avläsa och se tecken på våld samt ge personalen kunskap om hur våld kan förebyggas och hanteras. Fokus har varit på både personalens och elevernas säkerhet. Det har även genomförts en fortbildning från Kompetenscentrum och RFSL om våld i nära relationer. De kompetensutvecklande insatserna vill stärka all personal i att våga agera när den uppmärksammar att någon inte är trygg. Personalen ska även själv uppleva säkerhet kring skolans gemensamma rutiner och strukturer gällande det förebyggande arbetet mot hot och våld.

I arbetet mot antisemitism har rektorerna haft möjlighet att delta på en utbildningsresa till Polen och Auschwitz. Tre medarbetare på IRIS-skolan var hösten 2022 på en hågkomstresa via Forum för levande historia där fokus var folkmordet på romer under Förintelsen. Kompetensutveckling av personal i flera verksamheter har skett genom besök på utställningen Auschwitz på Malmömässan samt genom författarbesök av Julie Lindahl, som har skrivit en bok om sina morföräldrars nazistiska förflutna inom SS.

En av verksamheterna har genomfört en föreläsning för både elever och personal med fokus på normkritiskt förhållningssätt och sjukdomssymtom på melaninrik hud samt införskaffat vårddockor med svart hud. I en annan verksamhet har kartläggning och inventering gjorts kring normer i personalgruppen där resultatet ligger till grund för innehåll och fokus för föreläsning i mindre grupper.

Lärarna arbetar på olika sätt i klassrummet och i undervisningen för att skapa förutsättningar för eleverna att känna sig trygga. Eleverna får möjlighet att bygga kunskap och handlingskraft i situationer som innefattar mänskliga rättigheter, diskriminering och kränkningar. Lärarna skapar ett tillåtande klassrumsklimat genom fortlöpande dialog med eleverna om allas rätt att få vara den man är och att bli behandlad med respekt. Inom verksamheten E2C (European Second Chance) ingår livskunskap på schemat och eleverna får diskutera samhällsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna i syfte att dels öka elevernas kunskaper, dels öka deras trygghet i samhället.

I samtliga verksamheter betonas vikten av ett gott och tillitsfullt bemötande i och utanför klassrummet samt konsekvenser för den som kränker eller diskriminerar andra. Tillsammans med sina elever upprättar lärarna regler och förhållningssätt som ska gälla i klassen eller gruppen. Lärarna genomför gruppstärkande övningar och organiserar basgruppsarbete i olika konstellationer för att motverka grupperingar. Tid läggs på det relationsskapande arbetet för att bygga tillit och förtroende så att eleven vågar säga ifrån när något inte känns bra. Lärarna har tillgång till omfattande och anpassat material för att förklara innebörden av diskriminering, jämställdhet och mänskliga rättigheter för eleverna. Lärarna bygger kunskap och förståelse hos eleverna kring diskrimineringsgrunderna och lagstiftning inom området genom bland annat faktainhämtning, värderingsövningar och gruppdiskussioner i klassrummet samt besök i synagogan och romska föreningen. Några lärare har skapat ett gemensamt Google Classroom för undervisningsövningar i normkritik. I några av verksamheterna har eleverna deltagit på föreläsningar om antisemitism, haft shared reading kring temat

främlingsfientlighet och rasism samt bokprat med bibliotekarier kopplat till litteratur om antisemitism och HBTQIA+.

Rektorerna ute i verksamheterna följer upp arbetet mot diskriminering och kränkningar, mänskliga rättigheter och trygghet på olika sätt. Elevernas röster fångas upp genom olika slags elevenkäter och elevintervjuer vilka analyseras vidare på arbetslagsmöten och APT. Analysarbetet synliggör mönster och tendenser som används som underlag för kommande utvecklingsinsatser. I några av verksamheterna görs ett förarbete innan enkäten genomförs för att säkerställa att eleverna förstår begrepp och innehåll kopplade till värdegrundsarbetet. De frågor som ger eleverna möjlighet att svara i fritext ger en djupare bild av vad eleven har för åsikter och funderingar.

Uppföljning av likabehandlingsarbetet sker också vid revidering av planerna mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i kollegiet. Elevernas synpunkter och åsikter kring arbetet fångas upp i dialog i de olika elev- eller studeranderåden och tas i beaktande vid utformning av insatser både för personal och elever. I några av de lokala likabehandlingsgrupperna följs även arbetet från den ordinarie undervisningen upp. På samverkan finns en översyn av alla incidenter.

Genom verksamhets- och lektionsbesök samlas underlag för uppföljning in. Det ger en tydlig bild av hur värdegrunds- och antidiskrimineringsarbetet genomförs i praktiken.

3.2 Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras svar från elevenkäten gällande trygghet, studiero och antidiskriminering. Svaren används som indikatorer på om verksamheternas arbete kring dessa områden över tid utvecklats i positiv riktning. Resultat från tre på varandra följande år redovisas för respektive verksamhet, vilket gör det möjligt att följa utvecklingen.

Vuxenutbildningens elever läser enskilda kurser eller kurspaket med konkreta mål. Eleverna går, med undantag från yrkesinriktad vuxenutbildning, inte tillsammans med samma elevgrupp under ett antal år. Detta skiljer vuxenutbildningen från övriga skolformer. Det gör även vuxenutbildningen till en mindre relationell skolform, vilket sannolikt minskar förekomsten av social friktion och därmed konflikter. Vuxenutbildningens elever är vuxna malmöbor, vilket bedöms bidra till den höga andel som uppger att de är trygga och har studiero i skolmiljön.

De olika verksamheterna inom Komvux Malmö har under många år arbetat aktivt med likabehandlingsfrågor, vilket till synes får ett genomslag i enkätresultat och få anmälningar om dåligt bemötande i utbildningsmiljöerna.

I bilaga 1 återfinns de diagram där cirka 80 procent av eleverna har varit nöjda med verksamhetens arbete i förhållande till nämnda områden. Vid yrkesutbildningar i kommunal regi och på entreprenad finns en extra fråga som utöver dessa rör kränkande behandling, vilket är nära relaterat. Diagrammen kompletteras med korta förklarande texter.

I avsnittet nedan redovisas elevernas svar på frågan “Vet du vem i skolan du ska prata med om du känner dig otrygg, illa behandlad eller diskriminerad?”. Detta är den fråga som överlag fått ett sämre resultat och som avviker från resultatet på övriga frågor i samtliga verksamheter.

3.2.1 Kommunal utbildning i svenska för invandrare

Andelen elever som vet vem de ska kontakta om de känner sig otrygga, illa behandlade eller diskriminerade har ökat något över tid, från 63 procent 2020 till 65 procent 2021. 2022 har 69 procent av eleverna gett ett positivt svar på frågan, vilket visas i diagram 6.

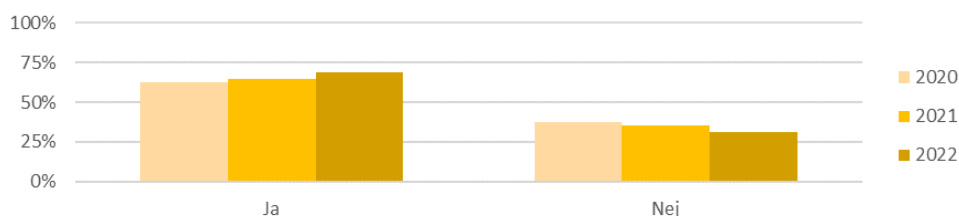

Diagram 6. Vet du vem i skolan du ska prata med om du känner dig otrygg, illa behandlad eller diskriminerad? N = 126 (2020), 1246 (2021), 1178 (2022)

Den förhållandevis låga andelen positiva svar kan delvis förklaras med att de svarande eleverna ser till hela sin livssituation, inte bara skolan. Eleverna är medvetna om att det inte finns någon på skolan som kan hjälpa till med problematik utanför skolan.

Det kontinuerliga intaget medför att det är stor omsättning av elever, vilket påverkar informationsflödet. Rektor informerar eleverna om till vilken profession de kan vända sig i olika ärenden, exempelvis rektor, kurator eller personal i studieverkstaden. En grupp elever som träffar rektor kan bestå av elever som tidigare fått information om vart de ska vända sig och nya elever som inte har fått motsvarande information. Den muntliga informationen

kompletteras med informationen via digitala forum. Detta arbete är under utveckling. Informationen översätts till de större språken.¹⁷

3.2.2 Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå

Drygt hälften av eleverna på grundläggande nivå vet vart de ska vända sig om de känner sig otrygga, illa behandlade eller diskriminerade, vilket synliggörs i diagram 7.

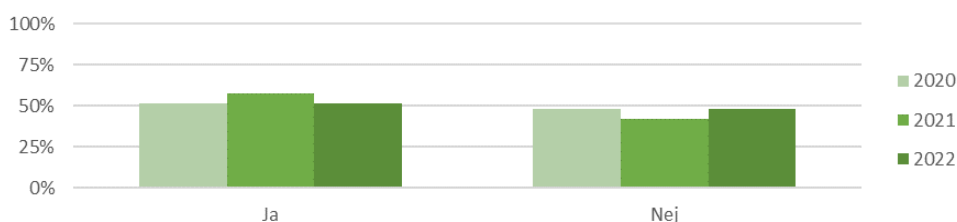

Diagram 7. Vet du vem i skolan du ska prata med om du känner dig otrygg, illa behandlad eller diskriminerad? N = 566 (2020), 265 (2021), 400 (2022)

Elever som läser på grundläggande nivå fokuserar på att uppnå betyg för att kunna ta sig vidare till nästa nivå inom vuxenutbildningen. Det bidrar till att elevernas intresse av att ta reda på vart de vänder sig vid muntliga informationstillfällen upplevs vara begränsat, om behovet inte är aktuellt vid informationstillfället. Det finns i dagsläget information i den digitala miljön. Denna miljö vidareutvecklas för att fler elever ska hitta information när de behöver stöd.

3.2.3 Kommunal vuxenutbildning allmänna kurser på gymnasial nivå

Diagram 8 visar att 46 procent av svarande elever, som läser allmänna kurser på gymnasial nivå, vet vem i skolan de ska prata med om de känner sig otrygga, illa behandlade eller diskriminerade. Andelen positiva svar har ökat med 6 procentenheter sedan 2021 men är fortsatt lägre än inom Komvux övriga verksamheter.

¹⁷ Arabiska, pashto, dari, somaliska, serbiska, kroatiska, urdu, engelska och turkiska.

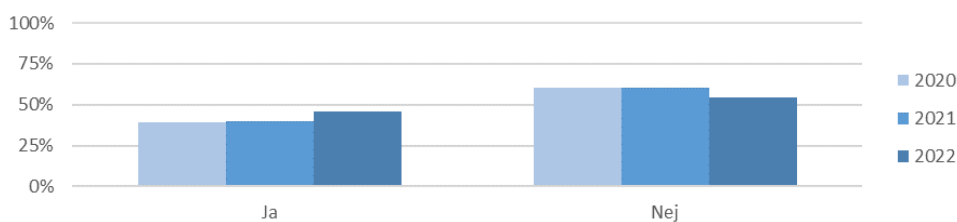

Diagram 8. Vet du vem i skolan du ska prata med om du känner dig otrygg, illa behandlad eller diskriminerad? N = 468 (2020), 206 (2021), 151 (2022)

Av eleverna som läser allmänna kurser på gymnasial nivå har 70 procent valt att läsa kursen på distans. Eleverna befinner sig inte i verksamheten och träffar därmed vare sig andra elever eller lärare fysiskt. Den trygghet som bedöms vara viktig för dessa elever är trygghet vid provsituationer samt trygghet i det digitala rummet. Eleverna lyfter dessa frågor digitalt eller via e-post med sina lärare eller rektor. Omsättningen av elever är stor. Verksamheten möter nya elever var tionde vecka. Eleverna får mycket information i samband med kursstarten. De ges även information på studeranderådet. Studeranderådets tider anpassas för att infalla inom en tioveckorsperiod. En problematik är att det inte är samma elever som deltar vid nästa studeranderåd där återkoppling kring lyfta frågor ges. Minnesanteckningarna tillgängliggörs för eleverna.

All information finns på elevwebben. Vissa elever har svårt att hitta rätt på webben, vilket medför att det pågår ett arbete med att utveckla information i både skrift och som film.

3.2.4 Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning i egen regi

Inom den yrkesinriktade vuxenutbildningen i egen regi uppger 79 procent av eleverna att de vet vem de ska vända sig till om de känner sig otrygga, illa behandlade eller diskriminerade. Andelen har fluktuerat mellan 72 och 79 procent över tid, vilket visas i diagram 9.

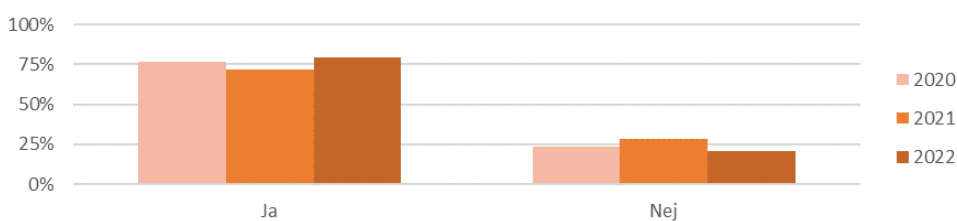

Diagram 9. Vet du vem i skolan du ska prata med om du känner dig otrygg, illa behandlad eller diskriminerad? N = 320 (2020), 384 (2021), 424 (2022)

På yrkesinriktad utbildning egen regi har eleverna också svarat på påståendet "Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling". 72 procent

av respondenterna i egen regi höll med helt eller delvis i den senaste enkäten. Resultatet har legat stadigt över de senaste två åren. Resterande andel elever har i stor utsträckning valt svarsalternativet 'Vet inte'.

Resultatet kan förstås utifrån att elevernas utbildning är längre. Eleverna är på plats i verksamheten och hinner skapa relationer med såväl lärare som andra elever som läser utbildningen.

3.2.5 Komvux vuxenutbildning på entreprenad

Av eleverna som läser vuxenutbildning på entreprenad vet 71 procent vart de ska vända sig om de känner sig otrygga, illa behandlade eller diskriminerade. Andelen har över tid fluktuerat mellan 68 och 73 procent, vilket visas i diagram 10.

Diagram 10. Vet du vem på skolan du ska prata med om du känner dig otrygg, illa behandlad eller diskriminerad? N = 581 (2020), 634 (2021), 460 (2022)

På yrkesinriktad utbildning entreprenad har eleverna också svarat på påståendet "Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling", vilket 71 procent av respondenterna höll med om helt eller delvis vid den senaste enkäten. Resultatet har gått ner något sedan förra årets 76 procent. Svaret 'Vet inte' är det svar som i övrigt används mest frekvent.

Mönstret för dessa två elevgrupper följer mönster för övriga elever som läser allmänna ämnen på gymnasial nivå respektive yrkesvux i egen regi (se 3.2.3 och 3.2.4). I diagrammet ovan är dessa båda elevgrupper sammanslagna.

3.3 Kränkingsanmälningar

Under 2022 inkom 30 kränkingsanmälningar, vilket är fler än föregående år. Det kan dels vara ett resultat av att kränkningar tas på allvar och anmäls, dels vara en indikation på att kränkingsincidenter ökar och att elever i allt större utsträckning upplever att de känt sig diskriminerade eller kränkta på skolan. En enskild incident inom verksamheten för sfi, vilken inträffade under våren 2022, ledde till att det inkom 14 kränkingsanmälningar. Vid incidenten assisterade personalen eleverna i att anmäla kränkningar.

Något fler än tidigare upplever diskriminering av personal. Den diskrimineringsgrund som används mest frekvent är etnicitet. Kända fall av upplevd diskriminering kring etnicitet härrör ofta till bedömning eller betygssättning. Verksamheten bedömer att en ökad formativ process kan bidra till att kränkingsärenden inom denna kategori blir färre.

4 Klagomålshantering

Huvudmannen ska ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. När huvudmannen har tagit emot ett klagomål ska huvudmannen bekräfta detta, skyndsamt göra den utredning som behövs för att kunna hantera klagomålet och återkoppla till den som har framfört klagomålet. Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för klagomålshantering och aktivt verka för att rutinerna är kända bland elever, vårdnadshavare och personal.¹⁸

Stycket ovan visar den uppdaterade lagstiftningen med utökade riktlinjer, vilken trädde i kraft i augusti 2022. Nämndens rutiner och dokumentmallar för klagomålshantering uppdaterades i samband med den nya lagstiftningen. Rektorer informerades om förändringarna i skollagen.

Rutiner för klagomålshantering behöver vara kända för eleverna för att bli en meningsfull kanal för elevinflytande. Rektorerna informerar personalen om klagomålsrutinerna. Information om klagomålshantering finns tillgänglig och sprids via olika kanaler i verksamheterna: genom dialog mellan mentor och elev/elever, i samband med informationsmöten och genom digitala kanaler.

Det ska vara lätt för elever att hitta och ta del av information om hur de ska gå till väga för att lämna ett klagomål på en verksamhet. Synpunkter på gymnasie- och vuxenutbildningen lämnas via ett formulär på malmo.se¹⁹. Bilaga 2 visar en sammanställning över de inkomna klagomålen 2022. Sammantaget inkom 17 klagomål riktade mot vuxenutbildningens verksamheter. Antalet klagomål bör sättas i relation till att det studerade cirka 17 000 elever inom vuxenutbildningen under 2022.

Klagomålshantering fyller flera funktioner. Dels bidrar den till kvalitetssäkring av verksamheten, dels säkerställer den rättssäkerhet för eleven och likvärdighet i utbildningen. Klagomålshantering utgör även underlag för analys av verksamheternas utvecklingsbehov. Inkomna klagomål används som underlag för att identifiera förbättringsområden inom respektive verksamhet.

¹⁸ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 8 §

¹⁹ GVF Klagomål i utbildningsverksamhet | KoTomin (omniacloud.net)

Utredningarna leder vid behov till förändring av verksamhetens rutiner och till reviderade handlingsplaner. Utredning av klagomål har även skapat konstruktiva dialoger mellan verksamhet och huvudman, vilket vid behov har lett till förändringar.

5 Sammanfattande kommentarer

Vuxenutbildningens verksamheter har ett stort förtroende hos sina elever i demokratifrågor och det aktiva värdegrundsarbetet. En övervägande del av eleverna, i genomsnitt 80 procent, upplever att de har studiero på lektionerna, känner sig trygga i verksamheten och att verksamheten är fri från diskriminering. I förhållande till det stora antal elever som läser kurser eller utbildningar i vuxenutbildningens regi, är klagomålen få. Den pedagogiska stödorganisationens tillgänglighet samt en bemannad reception lyfts fram som framgångsfaktor för elevernas upplevelse av trygghet.

Verksamheterna anpassar sig utifrån elevgruppernas val och förutsättningar. Elevernas syfte med studierna får genomslag på deras önskan om inflytande. I rapporterna Likvärdighet och pedagogiskt stöd (GYVF-2022-3375) och Elevers utveckling mot målen (GYVF-2023-452) belyses andra aspekter av elevens inflytande på exempelvis studieform och utbildningens organisering i förhållande till önskemål och val av kurser.

Flera verksamheter lyfter den fortsatta utvecklingen av digitala miljöer för information och kommunikation. Syftet är att underlätta för elever att hitta och tillgodogöra sig information innan de behöver stödet.

I nämndens budget för 2023 (GYVF-2023-448) beskrivs hur Malmö ska vara en öppen stad som värnar om demokrati och främjar jämlikhet, barnrätt, jämställdhet och antidiskriminering. Dessa perspektiv ska beaktas i alla stadens politiska beslut och genomsyra all kommunal verksamhet.

Nämnden fortsätter under 2023 att prioritera värdegrundsarbetet och arbetet med insatser för att stärka demokrati, delaktighet och sammanhållning. Inom ramen för det prioriterade området lyfts ett aktivt värdegrundsarbete fram. Nämnden utvecklar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt medverkar i stadens gemensamma arbete för minoritetsgruppers rättigheter. Satsningar på arbetet mot antisemitism fortsätter och nämnden ingår därtill i det stadsövergripande arbetet som syftar till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Vuxenutbildningens arbete med inflytande, trygghet och antidiskriminering utgör en central del i nämndens arbete med grundläggande demokratiska värderingar och färdigheter. Den sammantagna bilden visar att vuxenutbildningens verksamheter är positiva för malmöbons utveckling av respekt för mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Dessa grundläggande värden präglar även verksamheten självt.

Bilaga 1

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

Gällande studiero har andelen positiva elever, de som svarat att det helt eller delvis stämmer att de har studiero, legat på 90 till 92 procent de senaste tre åren, vilket visas i diagram A.

Diagram A. Jag har studiero på lektionerna. Sfi. N = 126 (2020), 1246 (2021), 1178 (2022)

Andelen elever på sfi som uppger att de helt eller delvis känner sig trygga i skolan har de senaste tre åren legat på 94 till 96 procent (diagram B).

Diagram B. Jag känner mig trygg i skolan. N = 126 (2020), 1246 (2021), 1178 (2022)

När lärarna på sfi följer upp elevenkäten, till exempel i gruppsamtal med eleverna, visar det sig att eleverna ser begreppet trygghet som vidare än frågans syfte i enkäten. Att vara trygg i bemärkelsen fri från oro, hot och våld är en aspekt, men de svarande eleverna avser också en trygghet rörande studiesituationen.

Diagram C och D angriper samma frågeområde men på olika sätt. I diagram C har alla elever svarat på frågeställningen om de upplever att deras skola är fri från diskriminering och 88 procent av eleverna i den senaste mätningen instämmer helt eller delvis.

Diagram C: Min skola är fri från diskriminering. N = 126 (2020), 1246 (2021), 1178 (2022)

Frågan om huruvida eleven själv upplevt sig diskriminerad visas i diagram D. Den har fått under 100 svarande vilket innebär att procentandelen kan vara vilseledande. 11 individer har uppgett att de själva blivit diskriminerade 2022. Av de elever som valt att besvara av vilken orsak denne känt sig diskriminerad har varje svarsalternativ valts enstaka gånger (eller inget svar vissa år). Alternativerna som funnits har varit: etnisk tillhörighet, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet och “annat”.

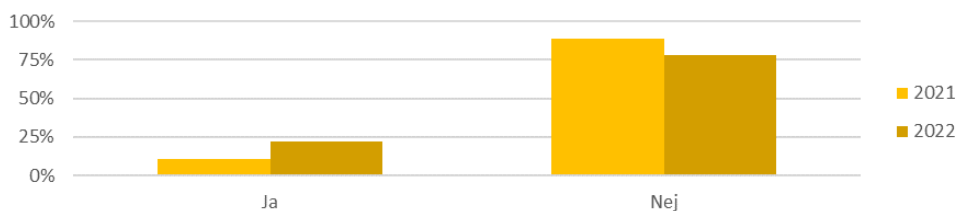

Diagram D. Har du känt dig diskriminerad av personal på skolan? N = 45 (2021), 50 (2022)

Frågan i diagram D har en låg svarsfrekvens då den inte har varit obligatorisk. Resultat från 2020 exkluderas eftersom färre än fem elever svarade på frågan.

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå

På kurser på grundläggande nivå har andelen elever som är positiva till sin studierosituation legat stadigt på 81 till 84 procent över tid (diagram E). 2022 höll fler elever helt med i att de hade studiero, från 37 procent till 46 procent, snarare än delvis.

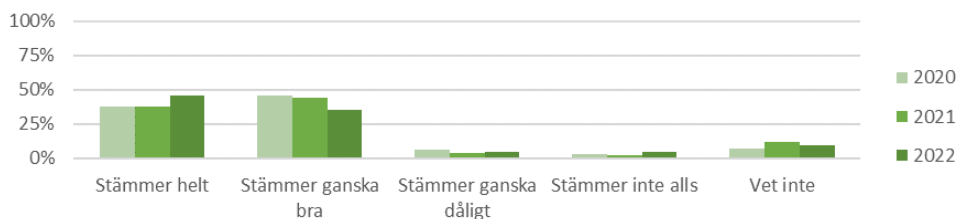

Diagram E. Jag har studiero på lektionerna. N = 566 (2020), 265 (2021), 400 (2022)

De flesta elever som läser på grundläggande nivå känner sig trygga i skolan (diagram F). Över tid ligger andelen elever som helt eller delvis instämmer på 88 till 92 procent.

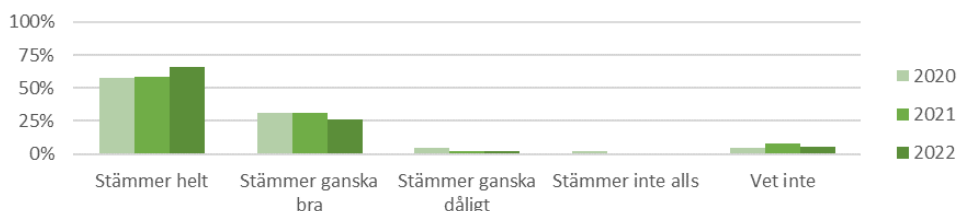

Diagram F. Jag känner mig trygg i skolan. Grundläggande nivå. N = 566 (2020), 265 (2021), 400 (2022)

Vid mättilfället 2022 uppgav 83 procent av eleverna att de helt eller delvis ansåg att deras skola var fri från diskriminering, vilket synliggörs i diagram G. Endast 21 individer höll delvis eller inte alls med.

Diagram G. Min skola är fri från diskriminering. N = 566 (2020), 265 (2021), 400 (2022)

Samma år angav 95 procent av eleverna att de själva inte blivit diskriminerade, medan 22 individer angav att de själva blivit diskriminerade (diagram H).

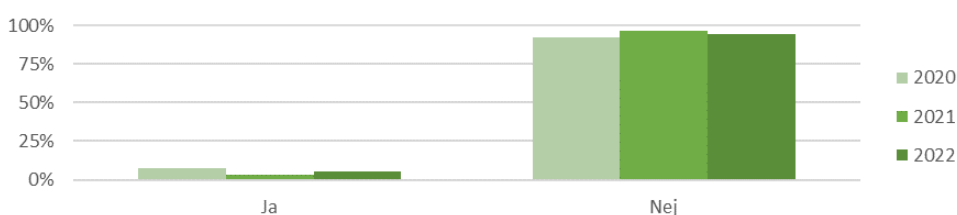

Diagram H. Har du känt dig diskriminerad av personal på skolan? N = 566 (2020), 265 (2021), 400 (2022)

Av eleverna som valt att svara på följdfrågan om utifrån vilken diskrimineringsgrund de upplever att de själva blivit diskriminerade (diagram I), har etnisk tillhörighet varit det alternativ flest elever har valt (33 procent). Det rör sig dock enbart om 30 svar under de tre åren. Det näst mest valda alternativet är religion eller annan trosuppfattning (28 procent) vilket motsvarar 25 svar under de tre åren.

Diagram I.: Av vilken/vilka orsaker har du känt dig diskriminerad? Du kan svara ett eller flera alternativ. Sammanslagna resultat för 2020-2022. N = 90

Kommunal vuxenutbildning allmänna kurser på gymnasial nivå

Av eleverna på allmänna kurser gymnasial nivå uppger 69 procent år 2022 att de helt eller delvis upplever studiero på lektionerna (diagram J). Andelen var något högre året innan (72 procent) och något lägre året innan det (65 procent).

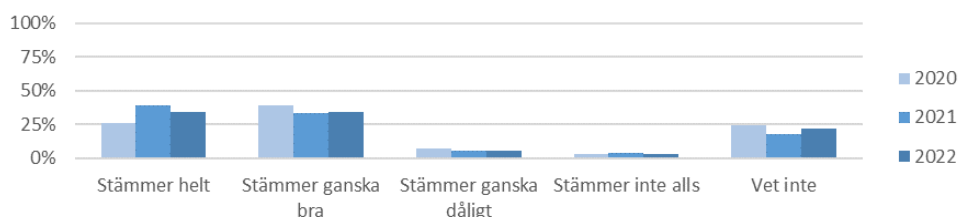

Diagram J. Jag har studiero på lektionerna. N = 468 (2020), 206 (2021), 151 (2022)

Av eleverna upplever sig 81 procent helt eller delvis trygga i skolan 2022 (diagram K). Resultatet var detsamma för 2021 om man ser till sammanslagningen av positiva svar, men andelen som helt instämmer har blivit något högre varje år.

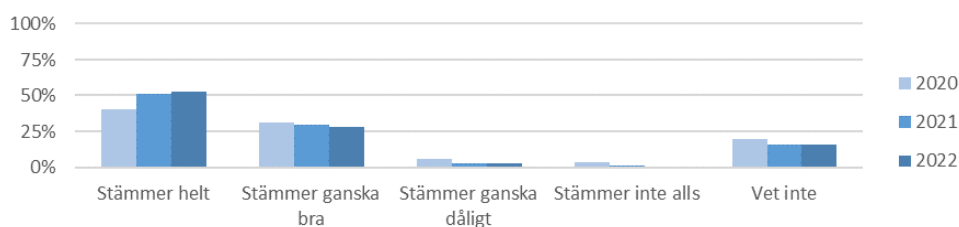

Diagram K. Jag känner mig trygg i skolan. N = 468 (2020), 206 (2021), 151 (2022)

Diagram L och M angriper samma frågeområde men på olika sätt. I den senaste mätningen angav 66 procent att de helt eller delvis instämmer i att

deras skola är fri från diskriminering, vilket visas i diagram L. Bara 3 procent (5 elever) anger dock att det stämmer ganska dåligt eller inte alls. Resterande har svarat 'Vet inte'.

Diagram L. Min skola är fri från diskriminering. N = 468 (2020), 206 (2021), 151 (2022)

Diagram M visar andel elever som angett att de själva känt sig diskriminerade av skolans personal. Det handlar om ett fåtal individer.

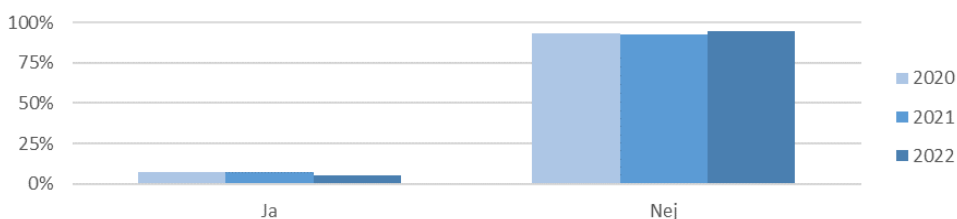

Diagram M. Har du känt dig diskriminerad av personal på skolan? N = 468 (2020), 206 (2021), 151 (2022)

Av eleverna som valt att svara på följdfrågan om utifrån vilken diskrimineringsgrund de upplever att de själva blivit diskriminerade, så har etnisk tillhörighet varit det alternativ flest valt, 27 procent, vilket motsvarar 17 svar över de tre åren. Resultatet visas i diagram N.

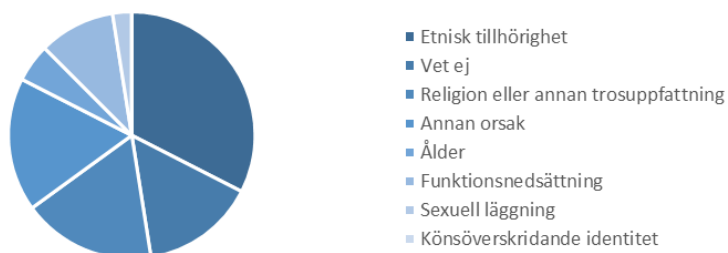

Diagram N. Av vilken/vilka orsaker har du känt dig diskriminerad? Du kan svara ett eller flera alternativ. Sammanslagna resultat för 2020-2022. N = 63

Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning i egen regi

Vid yrkesinriktad utbildning i egen regi anger 80 procent av eleverna att de helt eller delvis har studiero år 2022 (diagram O). Andelen har minskat från 91

procent 2020 till 83 procent 2021, men ligger högre än för yrkesinriktad utbildning på entreprenad.

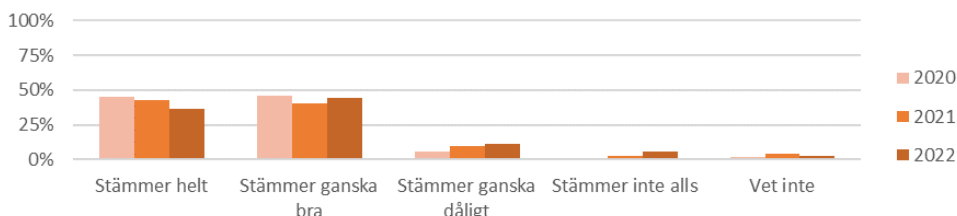

Diagram O. Jag har studiero på lektionerna. N = 320 (2020), 384 (2021), 424 (2022)

Hela 93 procent av eleverna känner sig trygga i skolan, vilket diagram P visar. Över tid har andelen fluktuerat mellan 92 och 96 procent.

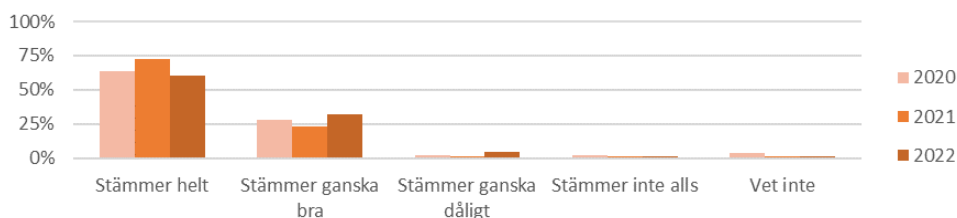

Diagram P. Jag känner mig trygg i skolan. N = 320 (2020), 384 (2021), 424 (2022)

Diagram Q visar att 73 procent av eleverna 2022 angav att de helt eller delvis upplever att deras skola är fri från diskriminering. Andelen som helt upplevde detta har gått ner med 6 respektive 8 procentenheter per år. Samtidigt visar diagram R att andelen elever som upplever att de själva blivit diskriminerade ökat med 5 respektive 2 procentenheter, och ligger 2022 på 11 procent (47 elever) från att 2020 legat på 4 procent (11 elever).

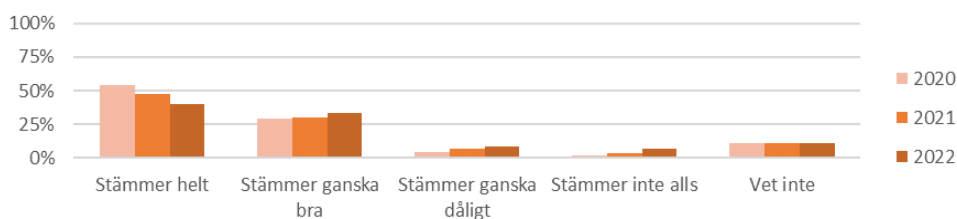

Diagram Q. Min skola är fri från diskriminering. N = 320 (2020), 384 (2021), 424 (2022)

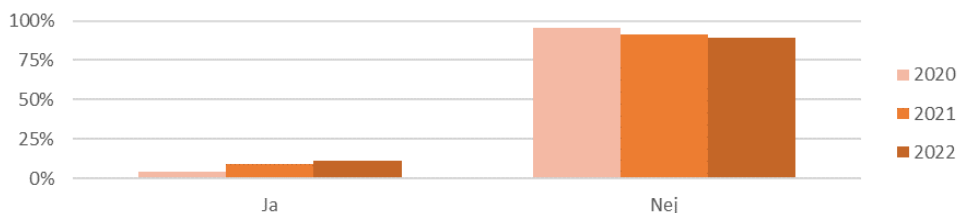

Diagram R. Har du känt dig diskriminerad av personal på skolan? N = 320 (2020), 384 (2021), 424 (2022)

Den främsta diskrimineringsgrunden till upplevd diskriminering vid yrkesinriktad utbildning i kommunal regi är etnisk tillhörighet, liksom vid de andra verksamheterna i Komvux (diagram S). Denna kategori har fått 37 procent av svaren på frågan, vilket motsvarar 32 svar över de tre åren.

Diagram S. Av vilken/vilka orsaker har du känt dig diskriminerad? Du kan svara ett eller flera alternativ. Sammanslagna resultat för 2020-2022. N = 87

Kommunal vuxenutbildning på entreprenad

Vid vuxenutbildning på entreprenad instämmer 70 procent av eleverna helt eller delvis att de har studier på lektionerna 2022, vilket visas i diagram T. Det är en nedgång från de 78 procent som angavs vid mättillfällena 2020 och 2021. Frågan har inte ställts till sfi-verksamheten Merit.

Diagram T. Jag har studier på lektionerna. Utbildning på entreprenad. N = 327 (2020), 275 (2021), 249 (2022)

Av svarande elever anger 80 procent att de instämmer helt eller delvis med att de känner sig trygga i skolan (diagram U). Resultaten på frågan har över tid

fluktuerat mellan 80 och 88 procent. Frågan har inte ställts till sfi-verksamheten Merit, och 2020 inte heller till Iris Hadar.

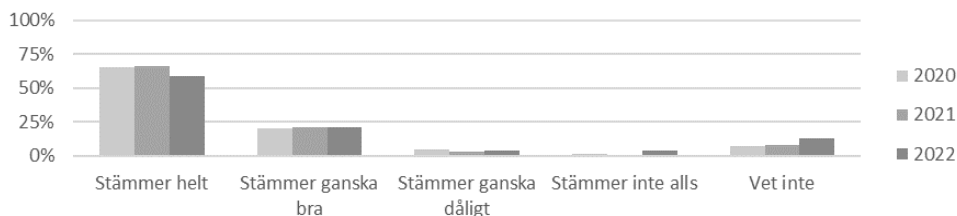

Diagram U. Jag känner mig trygg i skolan. Utbildning på entreprenad. N = 316 (2020), 275 (2021), 249 (2022)

Diagram V visar resultaten från påståendet att skolan är fri från diskriminering. Där har 78 procent (33 elever) svarat att de instämmer helt eller delvis. Det är en nedgång från de två tidigare åren, då 84 procent uppgett dessa svar.

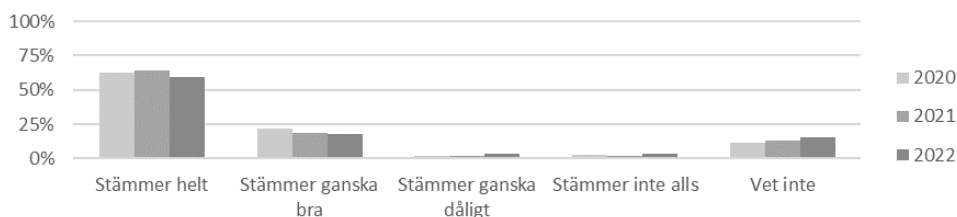

Diagram V. Min skola är fri från diskriminering. N = 581 (2020), 634 (2021), 460 (2022)

På frågan om eleven själv känt sig diskriminerad uppger 8 procent (20 elever) att de har det (diagram X). Andelen var densamma 2021 men lägre, 3 procent, 2020. Frågan har en låg svarsfrekvens då den inte varit obligatorisk att besvara.

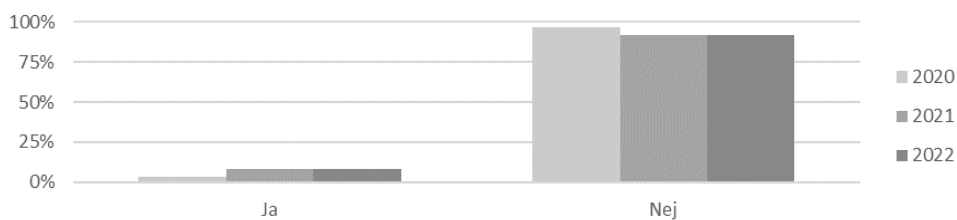

Diagram X. Har du känt dig diskriminerad av personal på skolan? N = 333 (2020), 278 (2021), 244 (2022)

Ett lågt antal personer har över de tre åren angett enligt vilken diskrimineringsgrund de känt sig diskriminerade, och de två mest valda alternativen har varit att eleven inte vet eller annan orsak än de grunder som angetts (diagram Y). Det mest valda alternativet bland diskrimineringsgrunderna är dock etnisk tillhörighet, vilket har valts 11 gånger under de tre åren.

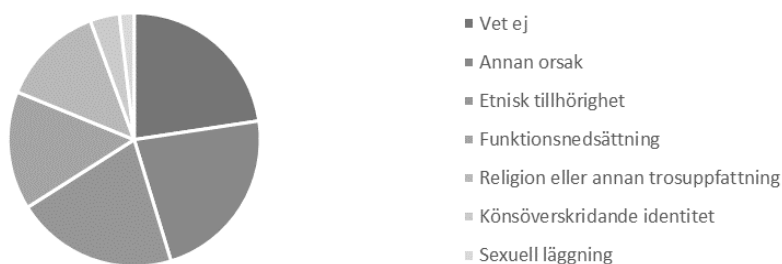

Diagram Y. Av vilken/vilka orsaker har du känt dig diskriminerad? Du kan svara ett eller flera alternativ. Sammanslagna resultat för 2020-2022. N = 53

Bilaga 2

Inkomna klagomål under 2022 uppdelade i kategorier

Kategori	Enheter ²⁰	Antal
Antagning	KV	1
Betyg (betygssättning, tillgång till betyg)	CEKV, KV	3
Digital tillgänglighet	KV	3
Ekonomiskt stöd	KV	1
Kurs	CEKV, KV	2
Nationellt prov	CEKV, KV	2
Stöd och anpassningar	KV	2
Utskrivning (på grund av bristande närvaro)	KV	3
Totals antal inkomna klagomålsärenden		17

²⁰ CEKV – upphandlad verksamhet, KV – Komvux, SÖSFI – svenska för invandrare, Södervärn